

اگر فرزندی با نگاه تند به والدینش نگاه کند، خداوند نمازش را نمی پذیرد.

حقه را بر زبان جاری کند.^(۱۱) احترام به والدین در نزد امام خمینی (ره) نیز از اهمیت خاصی برخوردار بود که برای نمونه به بیان چند مورد از سیره‌ی حضرت ایشان می‌پردازیم: یکبار یکی از مسؤولان مملکتی برای انجام کارهای جاری به خدمت امام رسید، همراه او، پدر هم دیده می‌شد. پس از این که از خدمت امام بازگشت، گفت: «وقتی می‌خواستیم به حضور امام برسیم، من جلو افتاده بودم و پدرم از پشت سر می‌آمد. پس از تشریف: پدرم را به امام معرفی کردم. امام نگاه می‌کردند و فرمودند: این آقا پدر شما هستند؟ پس چرا شما جلوتر از او راه افتادی و وارد شدی؟»^(۱۲)

دکتر فاطمه طباطبائی در مورد احترام کودکان به والدین در سیره‌ی حضرت امام خمینی چنین نقل می‌کنند:

«یادم است که پسر کوچکم وقتی با تند ی جوابیم را داد، آقا جداً از رفتار او با من ناراحت می‌شد. بعداً او را جداگانه می‌خواستند و می‌گفتند: تو رفتار با مادرت خیلی بد بود. به من می‌گفتند: نباید رفتارش این‌گونه باشد. یعنی از کنار این قبیل مسائل به ظاهر ساده هم راحت رد نمی‌شدند»^(۱۳)

۱. اسیری آیه ۲۲
۲. مستدرکة وزام، ج ۲، ص ۱۲۱
۳. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۵
۴. همان منبع، ص ۶۵
۵. روضة الراغبین، ص ۲۳۰
۶. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۱
۷. امالی طوسی، ج ۱، ص ۳۱۴
۸. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۷۴
۹. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۵
۱۰. اصول کافی، ج ۲، ص ۳۲۹
۱۱. تعالیم آسمانی اسلام، ص ۶۶، به نقل از اسالی طوسی، ج اول، ص ۶۲
۱۲. سوره نوجوان، ص ۲۵، سال ۱۳۸۸ (نیرماه)
۱۳. زن روز، ص ۱۷، شماره‌ی ۱۲۶۷، سال ۱۳۶۹ (خردادماه)

نتیجه‌ی بد رفتاری به پدرومادر

در سخنان معصومین آمده که سزا و کیفر سه گناه به آخرت نمی‌ماند، بلکه در همین دنیا گریبان گیر انسان می‌شود. از آن جمله است: نافرمانی و بی‌حرمتی به پدرومادر. بدترین فرزندان کسانی هستند که در اثر اهمال کاری و قصور، سرانجام عاق والدین می‌شوند.^(۸)

و فرزندی که پدرومادرش را بزنند، یا با آنان بدرفتاری کند، ملعون و نفرین شده است.^(۹) امام باقر (ع) فرمود: روزی پدرم پسری را دید که بر بازوی پدر تکیه داده و با او راه می‌رود. مشاهده‌ی این وضع پدرم را آن چنان به خشم آورد و از آن پسر آن اندازه بدش آمد که تا زنده بود، با او سخن نگفت.^(۱۰)

جوانی از اصحاب پیامبر اسلام مریض و بستری شده بود. رسول خدا (ص) به عیادت او آمد. حالش بسیار وخیم و در آخرین لحظات زندگی بود. پیغمبر به او فرمود: به یگانگی خداوند اقرار کن و یگو لا اله الا الله. زبان جوان به لکنت افتاد و نتوانست آن کلمه‌ی مقدس را ادا کند. رسول خدا از زنی که در آن جا حضور داشت، پرسید:

آیا این جوان مادر دارد؟

گفت: آری من مادر او هستم.

فرمود، آیا از او ناراضی هستی؟ گفت: آری، اکنون مدت شش سال است که با او سخن نگفته‌ام.

رسول خدا از او خواست که از لغزش‌های پسرش

هرکس دوست دارد عمرش افزون و روزیش فراوان شود، به والدین خود احسان کند.

بگذرد و او را عفو کند. گفت: یا رسول الله به خاطر شما از او گذشتم و راضی شدم. آن گاه پیامبر به جانب جوان متوجه شد و فرمود: بگو لا اله الا الله. زبان او گشوده شد و به آسانی توانست اعتقادات

محمدرضا مطهری

«چه کنیم تا عمر طولانی و روزی فراوان داشته باشیم؟»

«به مناسبت نهم مهر روز جهانی سالمندان»

احترام به والدین در اسلام

پدر و مادر واسطه‌ی آفرینش فرزند و تربیت ابتدایی او می‌باشند، بدین سبب در دین مقدس اسلام بالاترین توصیه و تأکید در اطاعت و احترام ایشان وارد شده تا جایی که خدای متعال در کلام خود پس از ذکر توحید، به احسان والدین توصیه فرموده و می‌فرماید: «وَقُضِيَ رِبْكَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا اِلَّا اِيَّاهُ وَ بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا»^(۱)

یعنی خدای تو فرمان داده است که جز او را نپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید.

پیامبر اکرم (ص) فرمود: سه چیز است که احدی مجاز نیست، از آن تخلف و سرپیچی نماید:

اول، وفای به عهد، طرف پیمان، مسلمان باشد یا کافر.

دوم، نیکی به والدین، خواه مسلمان باشند و یا غیر مسلمان

سوم، ادای امانت، خواه صاحب امانت مسلم باشد یا کافر^(۲)

نتیجه‌ی خوبی به پدر و مادر

رسول بزرگوار اسلام فرمود: هرکس دوست دارد عمرش افزون و روزیش فراوان باشد، به پدر و مادرش صله و احسان کند، چون این عمل او، بخشی از اطاعت خداوند است.^(۳) به پدر و مادر خود نیکی و خوبی کنید، تا فرزندان شما هم در حق شما نیکی و احسان نمایند.^(۴) هرکس دوست می‌دارد که لحظه‌ی مرگ برایش آسان باشد، صله‌ی رحم کرده و به پدر و مادرش احسان و خوبی کند که علاوه بر شیرینی لحظه‌ی مرگ، پیش از آن فقر و نداری هم، گریبان گیر او نخواهد شد.^(۵)

شخصی به امام صادق (ع) گفت: پدری دارم بسیار پیر و ناتوان، او را به دوش می‌گیرم و برای قضای حاجت بیرون می‌برم. امام فرمود: هرچه می‌توانی به پدرت خدمت کن و حتی لقمه دردهان او بگذار که این کار وسیله‌ی نجات تو از آتش دوزخ خواهد بود. احسان و خوبی به پدرومادر، فقر و فلاکت را برطرف و هفتاد نوع مرگ سوء را دفع می‌کند و بر عمر انسان می‌افزاید.^(۶)

نگاه کردن فرزند به پدرومادر از روی مهر و محبت عبادت محسوب می‌شود و هیچ فرزند صالحی به والدینش نظر پرمهر و رأفت نیفکند مگر آن که خداوند برای او در برابر هر نگاه، هر چند که روزی صدها بار تکرار شود، ثواب و پاداش یک حج پذیرفته شده می‌دهد. هم‌چنان که اگر یک فرزند با نگاه تندو تیز به پدرومادر نگاه کند، هرچند که در حق او ظلم و ستم کرده باشند، خداوند نمازش را نخواهد پذیرفت.^(۷)

و امام صادق فرمود: از آثار عاق بودن آن است که فرزند با نگاه تندو تیز به پدرومادر نظاره کند.

